

Δεν υπήρχε φτερωτό τέρας στη Θήβα, υποστηρίζουν άλλες εκδοχές. Η Σφίγγα ήταν αμαζόνα, παντρεμένη με τον Κάδμο. Όταν πληροφορήθηκε ότι ο άνδρας της πήρε γυναίκα του την Αρμονία, έφυγε στα βουνά μαζί με Θηβραίους που την ακολούθησαν, παίρνοντας το γρήγορο σκυλί του Κάδμου και μερικούς από τους θησαυρούς της πόλης. Η Σφίγγα έστηνε ενέδρες στους περαστικούς. Οι Θηβαιοί ονόμασαν τις ενέδρες αυτές «αινίγματα». Κατά τον Σκαρλάτο Βυζάντιο, η λέξη προέρχεται από το ρήμα «αινίσσομαι» ή «αινίπτομαι» (μιλώ αλληγορικά) κι αυτό από το ουσιαστικό «αινός» που σημαίνει δεινός, φοβερός και έχει τη ρίζα του στη λέξη «αιανός», μια από τις σημασίες της οποίας είναι ο πρόξενος λύπης. Με όλα αυτά, οι εκφράσεις των Θηβαίων «η Σφίγγα μας δημιουργεί προβλήματα με τα αινίγματά της» και «κανένας δεν μπορεί να μας γλιτώσει από το αίνιγμα» έφτασαν να θεωρούνται ότι τάχα αναφέρονταν σε αίνιγμα που κάποιο τέρας έβαζε στους περαστικούς. Οπωσδήποτε, μη μπορώντας να την αντιμετωπίσει, ο Κάδμος διακήρυξε ότι θα έδινε πλουσιοπάροχη αμοιβή σε όποιον γλίτωνε τον τόπο από τη Σφίγγα και την συμμορία της. Τότε, λένε, ήρθε από την Κόρινθο ο Οιδίποδας, οργάνωσε απόσπασμα από Θηβραίους, βγήκε στο βουνό, βρήκε τη Σφίγγα και την σκότωσε.

Δεν ήταν η Σφίγγα πρώην γυναίκα του Κάδμου αλλά κάποια ληστάρχισσα, αναφέρει άλλη εκδοχή. Την αποκαλούσαν λέαινα επειδή είχε σκοτώσει πολλούς, έλεγαν πως είχε νύχια γύπα επειδή άρπαζε τις περιουσίες των θυμάτων της και πίστευαν ότι είχε φτερά αετού, επειδή ποτέ δεν βρισκόταν δυο φορές στο ίδιο μέρος αλλά συνεχώς άλλαζε τόπο. Ο Οιδίποδας μαζί με άνδρες από την Κόρινθο κατόρθωσε να την εντοπίσει. Της είπε ότι ήθελε να μπει στην υπηρεσία της και εκείνη τον δέχτηκε. Όταν βρήκαν ευκαιρία, ο Οιδίποδας και οι άνδρες του την σκότωσαν.

Όλα αυτά είναι λάθος, επιμένει ο Πausανίας: Η Σφίγγα ήταν νόθα κόρη του Λαίου. Αυτός της είχε αποκαλύψει τον χρησμό που η Πυθία είχε δώσει στον Κάδμο και τον οποίο μόνο γνήσια παιδιά του και η γυναίκα του τον ήξεραν. Τα διάφορα νόθα που ο Λαίος είχε σκορπίσει δεξιά κι αριστερά δεν μπορούσαν να τον γνωρίζουν. Όποιος λοιπόν ερχόταν κι έλεγε πως είναι γνήσιος γιος του βασιλιά, έπρεπε να ξέρει τι είπε η Πυθία στον Κάδμο. Αν δεν ήξερε, ήταν ψεύτης. Όταν, λοιπόν, πέθανε ο βασιλιάς, η Σφίγγα ρωτούσε τους επίδοξους διαδόχους ποιος ήταν ο χρησμός. Δεν τον ήξεραν και καταδικάζονταν σε θάνατο. Ο Οιδίποδας είδε στο όνειρό του την Πυθία να λέει τον χρησμό, τον είπε στη Σφίγγα και πήρε τον θρόνο.

Κατά τον σχολιαστή του Ευριπίδη, η Σφίγγα ήταν μάντισσα αλλά οι προφητείες της ήταν ακατάληπτες. Με αποτέλεσμα να μην τις καταλαβαίνουν οι άνθρωποι. Θύμωνε εκείνη και

ΤΟΥΣ ΣΚΟΤΩΝΕ.

(τελευταία επεξεργασία, 24 Μαΐου 2021)